

ИЗЛИЗА
Вторник, Петък
Сряда и Неделя.

Абонамент за България:
За година . . . 16 лв.
6 м-ца . . . 8 лв.
3 м-ца . . . 5 лв.

За странство:
За година . . . 30 лв.
6 м-ца . . . 15 лв.
винаги предплат.

Един брой 10 стот.

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледелие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

Варн. Градска Библиотека

За обявления:

гармоничен редъ на I-ва стр. 1 лв., на II-ра и III стр. по 70 ст. на IV-та стр. 20 стотинки.

За по-вече обнародвания се прави особено споразумение.

Съобщения, ръкописи и чертози се приемат до 7 часа сутринта.

Един брой 10 стот.

Машинна фабрика и желъзолъярница

Е. МЮЛХАУПТЪ & С-ие
КОМАНД. Д-ство, РУСЕ

Главни Командитори:

Банка Д. А. Буровъ & С-ие

За телеграми: МЮЛХАУПТЪ.

Телефонъ № 198.

Фабрикация и доставка специално

на модерни мълници съ валцови и камъни — всички мълничарски машини — турбини — водни колела — лагери — трансмисии и др.

Складъ и прѣдставителство

на силопроизводителни машини: локомотиви, дизелмотори, нафтмотори, газоженимотори, динамомашини, динамомотори и всички електрически принадлежности, сжщо и технически артикули.

Специално бюро

за проучване и изпълнение разни индустриални проекти и планове.

А. ИЛИЕВЪ & С-ие

ОСНОВАНА ВЪ 1895 ГОДИНА.

Сѣдалище: ВАРНА.

Клонове: София, Бургасъ, Русе.

ЕКСПЕДИЦИЯ И КОМИСИОНА.

ТЪРГОВИЯ

съ газъ, солъ, каменни въглища, минерални масла, желѣзни греди, марсилски керемиди и пр.

Индустриални и финансови изучвания.

Сѣдѣствие за финансиране надеждни прѣдприятия.

Добиване разни концесии и индустриални облаги.

Постоянен складъ отъ всѣкакви видъ
АМЕРИКАНСКИ МИНЕРАЛНИ МАСЛА

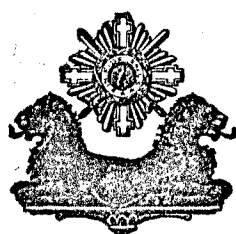
на много износни условия и цѣни, при

И. М. ПЕРНЛИВЪ & С-ие,

София, Булеваръ „Дондуковъ“ № 46.

Адресъ за телеграми „Щернлибъ“ София

Телефонъ № 1311.

Фабрична Марка.

ГАЗЪ

отъ

най-добро качество

Употрѣблявайте

само тази марка.

„НАФТА“

БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

Капиталъ 1,000,000 лв.

Централа въ СОФИЯ.

Клонове въ всички градове на Царството.

Постояни складове въ всички клонове отъ ГАЗЪ

въ каси и варели, БЕНЗИНЪ за осветление,

автомобили, мотори, индустриални и техни-

чески цѣли, МИНЕРАЛНИ И ЦИЛИНДРОВИ

МАСЛА, ГАЗОЙЛЪ (НАФТЪ) за Дизелмотори,

ПЖКУРА за гориво въ парни котли, КАТРАНЪ,

ПАРАФИНЪ, АСФАЛТЪ и всички други неф-

тени продукти.

© Цѣни и условия най-износни. ©

Българско Търговско Акционерно Дружество

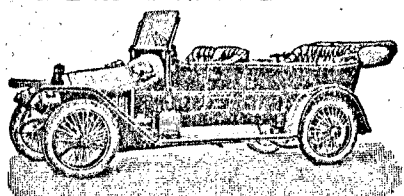
Централа РУСЕ.

Клонове: София, Пловдивъ, Варна, складъ въ София,

ул. „Раковска“ № 86, Телефонъ № 439.

Генерални прѣдстав. на прочутата фабрика за автомобили

Gebruder Stoeber Stetin

До сега продадени и въ дви-
жение въ цѣлото царство
47 автомобили.

Една годишна гаранция
Безплатна поправка.

Прѣди да се снабдите съ каквато и да е друга марка авто-
мобилъ, вижте новия типъ 1914 г. „ЩОБЕРЪ“ автомобилъ

Изобрѣтателя на велосипедитъ и
автомобилни пневматичи е

DUNLOP — пневматичи съ най-здра-

виритъ, най-сигурнитъ! Само въ Dunlop

пневматичи не съществува експлозия. Само DUNLOP пневматичи

изминаватъ разстоянието отъ около 8000 километра безъ поврѣда!!!

Само единъ опитъ съ DUNLOP пневматичи и всѣки ще се увери

въ тѣхната сигурностъ.

Dunlop

Станко Христовъ

Въ склада ми на гара ЮСТЕНЕЦЪ-БАНА се намиратъ сухи

първокласни борови и чамови дъски, греди и летви, както

и дърва за горене дъбови и букови.

Имамъ и складъ съ мѣсни натурални Г. Пазарджикски и

Вѣтрени червени вина и гроздова ракия.

Цѣни умерени.

Андрѣй Момеринъ

ФАБРИКА

за кожни и кожени издѣлия

Специалитетъ

ДАМСКИ ЧАНТИ.

Габрово.

По скотовѣдството у насъ.

II.

Въ една отъ прѣдшествувашитъ си статии на горната тема ние доказахме, колко много страната ни е останала назадъ по отношение на единъ много важенъ и нераздѣленъ отъ главното занятие на нацията ни — земледелието — поминъкътъ и какъ за нацията ни е било и слѣдва да бъде безобидно това закъсняване, че да се сравнява съ въ всѣко отношение напредналата Турция. Като страна земледѣлка, ние въистина да имаме, подобно на Ромъния и Унгрия — за Русия нѣма нужда да споменаваме — изпитанъ породистъ добитъкъ да задоволява всички вътрѣшни нужди — военни, земледѣлски и продоволствени — и да продаваме навън, задоволяваме се съ почти изроденъ, отпадатъ, мършавъ, никакъ негоденъ за нуждитъ на войската, еднакъмъ малко годенъ за земледѣлството, за другитъ вътрѣшни нужди и даже за протолостие. Напротивъ, за войската — артилерия и кавалерия — и за много други нужди, а най-много за лусковни коне, принудени сме да прѣбъгваме къмъ заводитъ и дѣлата въ странство и то за срамъ на българския трудолюбивъ и прѣдприемчивъ народъ, за срамъ че сме страна най-пригодна за всичкитъ родове скотовѣдства, дори и птицевѣдства. Да, задоволяваме се и да ядемъ най-мършавитъ месо, защото не умѣемъ и не жеедемъ — скъпимъ се — да си гоимъ добитъка.

И това е, пакъ повтаряме, не защото нѣмаме условия да отгледаваме добитъкъ, не и защото не можемъ да имаме добъръ породистъ добитъкъ, а защото не знаемъ да цѣнимъ позитивъ отъ него и защото обичаме да се задоволяваме отъ онова, което въ другитъ напреднали въ земледѣлско и скотовѣдствено отношение се сѣмта за измѣтъ, за непотребно. Характеристика на българщината: задоволяване се съ долното, съ нищожното. За доброто се скъпимъ да дава пари и да го има! Разумѣва се, това е единъ недостатъкъ, който достатъчно характеризира българщината на ония, които ръководятъ България, които я управляватъ, които промишляватъ за нейния прогресъ; тѣ до дѣнь днешенъ нищо не сж направили, за да види народа, кое е доброто, кое е потребното и кое — полезното. Отъ 40 години България има специално министерство на земледѣлството съ специално отделение по скотовѣдството; отъ 40 години насамъ това отделение само сѣбе, а не мѣси, само закона твори, само наредби за скотовѣдство пише, а скотовѣдство нѣма. И чудното е, че и земледѣлството само отъ себе си се поддържа. Собствено поддържане го външнитъ търженица, поддържане го търговията — най-вече коми воажеритъ съ земледѣлски машини. Отъ земледѣлското министерство то твърдъ малко спечели, а трѣбвало би сега, съ негово сѣдѣствие, да е до крайна интензивностъ развито, да е въ несравнено по-висока степенъ доходно; но и за това трѣбва да се благодаримъ на частната инициатива. За скотовѣдството нѣма коми-воажери, нѣма пропагандатори търговци, нѣма го и него. Нашето мѣстие по тоя въпросъ е тоа. То може да е неприятно нѣкому, но ние го поддържаме, защото фактически е така.

„Ако би било въ Германия, конетъ, които се въртятъ отъ българскитъ фойтонджии, даже въ столицата, до единъ по наредбитъ на законитъ биха били засѣрѣли. Въ Германия и на боклукитъ не е позволено да въртятъ коне крапта, коне куци, коне слѣпи, коне съвършено бракувани, коне само отъ кожа и кокалъ — ни каза единъ отъ умутитъ и много видѣлъ нашъ обществитъ първенци, — а тукъ въ нашата България всѣка крапта си вади хѣмба, всѣка крапта се въртъга; тукъ ежедневно ни хранятъ отъ една доживѣли животни, хранятъ на съ мърши. Ние не разбираме и не се виждаме да видимъ, кое е доброто. Хранимъ се съ мършавъ добитъкъ за „по-евтиничко“; въртъгаме и се возимъ на добитъкъ какъвто и да е, защото и гоиния, и пусталя, и яврия, и сакатия, все сжщата работа ще извърши — така мислимъ ние и така правимъ — возимъ се на краптитъ и ядемъ пусталя отъ съвършено старъ и заживѣлъ добитъкъ месо, защото не само неразбиратъ ни, но и пестеливостъ е въ „природата ни“.

Не върваме, че има кой да възрази на тия думи на почтенния общественикъ. Даже въ столицата — да оставимъ на страна провинцията — между хилядитъ коне, въртъгани въ фойтонитъ, не може да се намърши единъ конъ добъръ за показъ. Тѣ сж дребостци, пусталя, куци, слѣпи, но ни единъ за прѣдъ свѣта. Съ това е заставена и публиката да се мари и задоволява. По-добри коне нѣма въ страната, а отъ странство да се закупятъ потребни сж много пари; а както е осждна страната отъ добъръ и удовлетворително достатъченъ добитъкъ, така и нашитъ фойтонджии за да си набавятъ два брокувано отъ войската или на мезата продавани „юва“ коне, събиратъ пара по пара и когато не имъ достигне и тоя начинъ за сътъмване пари, залагатъ чейзитъ на женигъ си.

Искаме да кажемъ, сирѣчь, че отъ въртъганитъ добитъкъ, който е на лице прѣдъ ладаря и господаря, а сжщо и отъ добитъка за храна може да се заключова, колко бѣдни сме, колко назаждъ сме останали въ скотовѣдствено отношение и колко много и усилено трѣбва да работимъ, за да достигнемъ държавитъ, които печелатъ и бравятъ съ несмѣтнъ богатства въ скотовѣдството.

Не е никакъ излишно да прослѣдимъ поне една отъ държавитъ, която като нашата носи името земледѣлско-скотовѣдствена, а прѣдимо, овчарска, но на дѣло, а нашата държава носи само името. Не искаме да говоримъ за Австралия, която е заповоевана държава, но се слави съ овцетъ си и въиса много, много милиони само отъ вълна. По-близка е, въ нашия континентъ е Дания. Тамъ малка Дания, която обгръща едва 36,000 кв. километра, наброява до 3 милиона жители и има за главенъ поминъкъ на населението си само земледѣлството, скотовѣдството и риболовството, именно въ скотовѣдствено отношение е надминала себе си. Благодарение на силно развитото си скотовѣдство токова, колкото и земледѣлство и птицевѣдство, покрити е на всѣкъ дѣнь съ кооперации до немощностъ развити за маслодѣлие и сиренарство; напълнена е съ синдикати за износъ задграница на прѣсно масло и яйца; нѣма нищо повече отъ дружба за съимъстено закупуване искусствени ровове, орждия, породиста бикове, коне, овце и домашни прѣдмети. Само тамъ, на мѣстото имъ, може да се разбере всичкото значение на дружитъ въ тази страна. Дребнитъ стопанства не могатъ да подобрятъ породитъ на свои добитъкъ — тѣ образуватъ кооперации, образуватъ дружба за купуване сжкитъ халцѣни производители. И понеже изяснянето задраница изяснова еднообразие въ качеството и въ цѣта на стоикитъ, то отдѣлнитъ мелоробителници се съединяватъ въ голѣми дружества, въ голѣми картели, които групиратъ маслата си въ общи складове и тамъ имъ даватъ окончателна обработка, докарватъ ги въ външния изидъ да бждатъ еднакви, както е и потребно и така ги изяснятъ. Колко е развито маслодайното скотовѣдство въ Дания, се вижда отъ факта, че тѣ изясна само масло за около 250 милиона въ годината. Други сж доходи тѣ отъ добъръ обработено сирене и други млѣчни продукти. Но като характеристика на датския стопанитъ, който не пропуца нищо, отъ което може да извлѣче полза неговото селско или, нѣтъ казано, земледѣлско стопанство, тукъ трѣбва да отбѣлжимъ, че покрай изпоза за грамадни пари на масла, сирене, други млѣчни продукти, консервирани месо и пр., тамъ не се отбѣлва, напротивъ, съ голѣми грижи се стараятъ за развитието на птицевѣдството, което подобно на скотовѣдството е неразрывно свързано съ земледѣлството и отъ него, трѣвъ износъ на яйца Дания вънася вънашкитъ пари ни по-малко ни повече отъ 90 до 100 милиона лева. Селскитъ стопани въ Дания, за да обезпечатъ добрата продажба и някога да не се лишаватъ отъ добра и доходна продажба на яйцата за износъ, иматъ свое дружество, което се казва „Датско Д-во за износъ на яйца“. Чръвъ това дружество се обединяватъ 22—23 хиляди стопанства и чръвъ него експортиратъ всички складиращи яйца — по наредбитъ и общия му, не по-стари отъ 7 дни.

Ако тѣсна и осждна отъ земя Дания е достигнала да има 1/2 милиардъ лева доходъ не само отъ продуктитъ на млѣченъ добитъкъ и птицитъ; ако тѣ си донася и още половинъ милиардъ отъ продажбата на живъ добитъкъ и консервирани месо, защото нѣколко пъти по-обширна България сж навсѣждъ празна и свободна за паша земя да не може да достигне макаръ половината, или макаръ четвъртината отъ тая доходностъ послѣдствомъ добитъка и птицевѣдството (което, впрочемъ, трѣбва да се включи въ скотовѣдството като нераздѣлно отрасълъ отъ него и отъ земледѣлството, макаръ че то въ Дания е самостоятелно занятие и ангажира самостоятелни капиталы)? Защо частната, обществената и държавната инициатива у насъ не се разрастватъ до нужната и възможната степени, щото скотовѣдството, като поминъчна отрасълъ да заема своето мѣсто въ нашето народно стопанство? Защо не се дава правилнитъ потикъ на българската прѣдприемчивостъ въ общи въ развитието на скотовѣдството? Ето, на тия питання искаме да отговоримъ ние. А тѣхния отговоръ е краткъ и лесенъ; той е: защото и частната, и обществената, и държавната инициатива и едната, и другата, и третата енергия се хаба въ спорове и разнорѣчия, какъ да се устрои и какъ да се започне това полезно дѣло и понеже спороветъ и разнорѣчията нѣматъ край, понеже прѣдъ тѣхъ законитъ оставатъ мъртви букви, то началото на започването не се знае, кога ще настѣпи. Между това въ положението на закона и отъ 1912 год., а въ положението и на нововнесения законопроектъ въ Народното Собрание има отлични ожитвания, има добри наредби за поощряването на скотовѣдството. Чл. чл. 14, 31, 33 и 35 иматъ за единствена цѣль да възбуждатъ стрелнование, да насърчатъ и да дадатъ импулъс на частната инициатива, която играе най-важната роля въ широкото разплодяване и расово подобряване на добитъка въобще въ една страна; тѣя клонове отбѣлжаватъ и даватъ право на държавата да насърчава частната инициатива съ парични награди, съ събиране особни парични такси и съ почти безплатна паша отъ държавнитъ имоти, разумѣва се, при известни условия, които не сж мѣчни да се изтъняватъ, ако частната инициатива залѣза въ дѣлото по подобрието и издигането на подобащата висота скотовѣдството. Инициативата и ревностното залѣгане на едно само лице често пъти не ще може да достигне това, което цѣли закона. Да, това е така; но самия законъ не прѣчи на еволюционитъ инициатива и залѣганя да се групиратъ и, подобно на датскитъ, да образуватъ кооперации, да съставляватъ дружба и съ дружни сили да достигатъ цѣлитъ си. Напротивъ, явствува, че закона даже цѣли сгруппирането на общитъ усилия на скотовѣдното дѣло и за това дава облаги по-големи тамъ, дѣто има по-големи групировки отъ добитъкъ. Но не е въ въ закона да се каже това ясно и категорично. Така разясненъ закона ще по-стигне цѣльта си: скоро България ще се види пократъ съ задруги — овчарски, свинарски, конярски, краварски, биволарски и даже птицевѣдски, които ще я обогатятъ и въ това отношение. Но едно е — закона, лошъ добръ, да се точно изпълнява.

Конференции по землед. кредитъ.

Въ свързка съ внесенитъ въ Нар. Сѣбрание законопроектъ за измѣнение на закона за Бълг. Земл. Банка, който създава за вземанията на сжщата банка привилегия, слѣдваща веднага слѣдъ тая на държавата и въ свързка съ подготвата борба отъ страна на търговцитъ тѣмъо сръчу тая привилегия, ръководителитъ на Бълг. Земл. Банка прѣдприеха обиколка до сѣдалищнитъ градове на тѣтр.-индустр. камари, за да конфериратъ съ прѣдставителитъ на камаритъ, на частнитъ кредитни учреждения и пр. по измѣненията, прокарвани чръвъ законопроекта.

На 23 т. м. по покана на Варнен. Тѣтр.-Инд. Камара се събраха мѣстнитъ членове на посѣлѣната, директоритъ на частнитъ банки и дѣства и други интересувачи се отъ въпроса на Бълг. Земл. Банка К. Д-ръ Ст. Христовъ изложи нуждата, която диктува измѣненията въ закона за Бълг. Земл. Банка. Даваме по-долу резюме на говореното отъ г. Христовъ:

Акционерно Дружество „ПРОГРЕСЪ“ в гр. Стара-Загора.

БАЛАНСЪ

на акционерното дружество „Прогресъ“ в гр. Стара-Загора,
Сключенъ на 31 декември 1914 г.

АКТИВЪ		ПАСИВЪ	
Каса	19727 85	Капиталъ	400000
Земеи срѣщу поръчи- телство	1051076 50	Текущи лихвени смѣтки	239029 25
Земеи срѣщу цѣни	—	Седанти	16385 53
Книжа	12940 —	Срочни влогове	363485 —
Акционери	80000 —	Дивиденди	43600 —
Специални смѣтки „Де- батори“	48626 77	Тантисими	1356 97
Скотирани полици	100923 65	Занасенъ фондъ	19980 88
Движими и недвижими имоти	17080 98	Депозанти	73907 40
Сдебни разноси	2202 35	Специални текущи смѣт- ки „Кредитори“	220067 18
Депозанти	73907 40	Записи по специални текущи смѣтки	61000 —
Длъжници по специални текущи смѣтки	61000 —	Депозанти на полици	161715 —
Депозирани полици при Бълг. Нар. Банка	161715 —	Непосредствени дивиденди	317 25
Полици за събиране	16035 53	Кореспонденти	13885 07
Цѣни книжа	354 —	Лихви и комисии за 1915 година	31860 50
	1646590 03		1646590 03

РАВНОСМѢТКА

за загубитъ и печалбитъ на акционерното д-во „Прогресъ“ в гр. Стара-Загора, сключенъ на 31 декември 1914 год.

ДА ДАВА		ДА ЗЕМА	
Бюджетни разноси	21879 79	Отъ лихви	176902 58
Погашение инвентаритъ прѣмети	925 67	Отъ комисии	2152 40
Платени, повърнати и отне- сени за смѣтка на 1915 год. лихви	106409 03	Отъ разни	111 71
Чиста печалба за разпрѣ- дѣлене, съгласно чл. 37 отъ устава	49952 19		
	179166 68		179166 68

Провѣрили съгласно чл. 28 отъ устава на дружеството.

Директоръ: Ив. Евстатиенъ

Провѣрителенъ свѣтъ: { Марко Шапатовъ
Кръстю Маневъ

ДОКЛАДЪ

на провѣрителния свѣтъ при акционерното дружество „Прогресъ“ в гр. Стара-Загора, до IV общо годишно събрание на същото дружество.

Господа Акционери,

Честъ ми е да донесемъ до знанието Ви, съгласно чл. 28 отъ устава и чл. 202 отъ Търговския законъ, какво: 1) при ревизитъ, които сме правили прѣвъ изтеклото прѣмо, отъ 1 януари 1914 год. до края на същата година, сме констатирани, че всички дружествени книги сж водени най редовно, че наличността и портфейла на дружеството сж били винаги на лице, съобразно дружественнитъ книги и че всички операции на дружеството сж извършвани съобразно устава; 2) при провѣрката на годишния балансъ и равносметката на загубитъ и печалбитъ, намѣрихме, че тѣ сж съставени правилно и редовно. Намираме сжщо, че прѣдложението на управителния свѣтъ за разпрѣдѣление като печалба сумата лв. 49952.19 е правилно и приемливо.

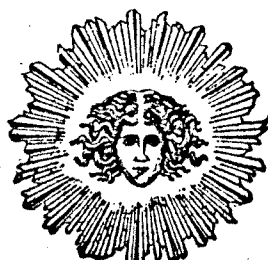
Гр. Стара-Загора, 19 януари 1915 година.

Провѣрителенъ свѣтъ: { Марко Шапатовъ
Кръстю Маневъ

Прошеково Пиво

отъ Либоварницата на братя Прошекови.

СКЛАДОВЕ: Пловдивъ — Лука Балабановъ
Пазенъ — Тодоръ Иончевъ
Г. Орѣховица — Рачо К. Бошнаковъ
Ч. Бръгъ — Ю. Пиперовъ
Ломъ — Илия Добриновъ
Мездра — Д. И. Новкиришки
Смогъ — Димитр Дорсаналиски
Попово — Христо Хаджигевъ
Севлиево — Захари З. Мариновъ
Габрово — Сава Влаевъ
Дубница — Сотиръ Дамитровъ
Кюстендилъ — Атанасъ Доновъ
Радомиръ — Марко Андрѣевъ
Гара Земенъ — Стоянъ Костадиновъ
Гара Калище — Стоянъ Костадиновъ
Самоковъ — Стаменъ Вичевъ
Орхане — Иванъ Бонджиевъ
Т. Пазарджикъ — Тома Т. Владовъ
Гара Новоселци — Мах. Атанасовъ & А. Николовъ
Царибродъ — Соколъ Невляниски & Синъ
Ямболъ — Панаѣтъ Ковачевъ
Ст. Загора — Братя Касабови
Т. Сейменъ — Братя Дукови
Карнобатъ — Атанасъ Бакърджиевъ

„ЛЕ СОЛЕЙ“

Французко Анон. Застрах. Д-ство в София

Глав. сѣдал. в Парижъ 44 Rue de Chateaudun 44

Дружественъ капиталъ: 12 мил. франка
Фондове за гаранция: 71 „

Всички ония, на които поради положението си, се налага дълга да осигурятъ живота си иматъ интересъ да взискватъ свѣдения отъ Дружество „ЛЕ СОЛЕЙ“, което върши всички комбинации за осигуряване на живота съ много износни условия, както и ПОПУЛЯРНИТЪ ЗАСТРАХОВКИ въ случайна смъртъ, безъ дѣкарско прѣглеждане и при условия, които никое друго дружество не може да прѣдлага на осигуренитъ си.

Дарения за България в София, съгласно на ул. „Търговска“ и „Лега“.

Агенция въ по-големитъ градове въ Царството.

Дружеството дѣри дѣтелни мѣстни и пѣтующи агенти.

Печатница „Зоръ“, Варна.

Д-ръ Христоу. Въ България сжествува едно социално зло — това е лихварството. То трѣбва да се прѣмахне и именно привилегията на Бълг. Земл. Банка е срѣдството за това.

Прѣди 15 години още въ едно земеделско събрание въ София тая привилегия се изтъкна като необходимост за прѣмахването на лихварството. Стопанската анкета, която нашата банка произвежда въ цѣлата страна отъ 9 мѣсеца насамъ и която е прѣдпоставката на законопроекта, който сега дебатирате, разкри по-развителни данни за разпространението на лихварството (лихварство — разбирате: даване кредитъ съ много по-големъ отъ законния лихвенъ процентъ). Изтъкна се таква факти, които каратъ човѣка да се чули, какъ нашето земледѣлие е могло да издържи на таква висока лихва и отъ друга страна — факти, които показватъ, че ако не се взематъ мѣрки, ще видимъ единъ денъ насадена у насъ земеделска аристокрация и пропаднало дребното земледѣлие.

Привилегията, която сега се създава у насъ, сжествува вече въ Дания, Белгия, Ромжия. Въ Италия тя сжествува, безъ да има такъвъ институтъ, както е Б. З. Банка, а привилегията е дадена на частна синдикална организация, само и само да се регулира лихвения процентъ. Въ Ромжия креанситъ на земл. банка се събиратъ даже отъ биприцитъ. Въ Франция сжествува Credit Foncier de France, частно акц. д-во, което кредитира недвижимата собственост и на което държавата е дала редица привилегии, една отъ които е тая, що токой кредиторъ не може да севестира акция на тая банка. Директоритъ на последната г. Морелъ ми е говорилъ, че банката би се отказала отъ всички други привилегии, но не и отъ указаната.

Разбира се, привилегията ще накърни интереситъ на лихварството, а и въ дѣйствителностъ неговото прѣмъване се гони, но дали ще бъдатъ на търнени интереситъ и на добритъ търговци, които тоже дѣлаха гласъ противъ законопроекта? — За да има въ една държава силна търговия, необходимо е да е развита консуматорската способностъ на населението; а имаме ли заможни земледѣлци, тогава всичко че се купува съ пари, слѣдователно че се оживи търговията. Въ вина противъ законопроекта сега, за да се наведе едно отъ най-важнитъ възражения, че цѣли да се прѣкъснатъ търговскитъ сношения между селото и града, се експлоатиратъ сѣния малки кредити, които се отпущатъ отъ градския бакалинъ само на близко-познати му селянини, когато последния дойде въ града да продаде туй-онуй и паритъ не му достигнатъ за покупка на най-главнитъ артикули за неговия животъ.

Говори се много, че материалното положение на селянитъ е добро, но може ли това да се поддържа, когато се знае, че тѣ дължатъ само на лихваритъ 70 мил. лв.?

За прѣвъ пѣтъ чрѣвъ настоящия законопроектъ се дава възможностъ да се оживи търговията на; чл. 11, който постановява да се отпуща на всички бълг. граждани кредитъ до 80% отъ стойността на редъ стоки, като бобъ, зърн. храни и пр., прѣд-назначени за износъ, че докара единъ усиленъ експортъ.

Колкото до убѣдението, че съдоставката на синъ камѣтъ и земл. орѣзъ Бълг. Земл. Банка прави неоправдана конкуренция на търговцитъ, г. Христоу заяви следното: прѣди 15 години банката за прѣвъ пѣтъ внесе тия артикули въ страната и сполучи да приучи населението къмъ тѣхната употреба; по-послѣ тѣ остана тая търговия въ рацѣтъ на търговцитъ; значи, създаде за последнитъ по-широко поле за работа. Сегашнитъ доставки на банката на сѣжитъ артикули сж съвсѣмъ малки и иматъ за цѣлъ да се регулиратъ само цѣнитъ.

Г-нъ Христоу заяви, че банката е приготвила суми, за да поеме ликвидацията на задължената на селянитъ къмъ чиститъ банки и банкери и заключи, че законопроектъ е съществено на интереситъ на търговци, индустриалци и земледѣлци и затова той трѣбва да стане законъ.

Отговориха му нѣкои отъ присѣствувачитъ, че законопроектъ изобщо е добъръ, но създаването привилегия е отъ такова естество, че чувствително че засѣгне интереситъ на търговцитъ и особено она членъ, който отнема правото на търговеца да обжалва десерирането му отъ стоката, дадена въ залогъ на Б. З. Б., а продадена отъ земледѣлца. Нѣкои отъ присѣствувачитъ пожелаха, привилегията да се простира само до известна частъ (1/2, 1/3) отъ вземанията на банката, а други — привилегията да влѣзе въ сила слѣдъ 2 год. напр., като при това да не засѣга вземанията, процеситъ по които до тогава не сж свършени.

Прѣдседателствувачитъ г. Д-ръ Екимовъ закри събраниято съ пожеланието, че прѣдставителъ на банката че си вземе близка отъ говореното, за да се измѣни законопроекта

Подобно събрание бѣ свикано на 18 и 20 т. м. въ София отъ Софийската Търг.-Инд. Камера, прѣдъ което говориха управителя на Б. З. Б. г. Мириновъ и администратора г. Д-ръ Христоу.

Г-нъ Мириновъ изнесе добритъ страни и благонамеренитъ цѣли на новия законъ прѣди всички, като за прѣва и главна цѣлъ изтъкна желанието на банката да дойде на помощъ на осяняна-земледѣлецъ и го изяви отъ безсѣмъстнитъ лихвари, които развалятъ неговия стопански животъ. Закопитъ съвсѣмъ не цѣли да накърнява легитимнитъ интереси на кое да е съсловие, както се изтъкна това съвършено неоснователно отъ търговцитъ, банкеритъ, лихваритъ и сѣнафитъ, подписавши протеститъ. Б. З. Банка, каза той, е институтъ общественъ, благодѣтеленъ, а не спекулативенъ и, слѣдователно, той нѣма за цѣлъ да уреджа интереситъ на когото и да било. Втората цѣлъ е да се упростотвори кредита, като сжцѣвременно го разширява отъ 500 на 1000 лв., за да се даде възможностъ на земледѣлца да посрѣща прѣмитъ си нужди. Именно за тая цѣлъ банката иска и привилегията — да заварди по-добри своитъ лични интереси отъ посѣгателството на лихваритъ.

Д-ръ Христоу изтъкна, че основната цѣлъ на прѣдлагания законопроектъ е: да изпѣли отъ нашитъ села лихвоимския капиталъ — зло, което разваля нашето стопанство и по рефлексъ — нашата търговия. Ако не се даде исканата привилегия, лихвоимството че продължава своето разрушително дѣйствието. Съ това че се насърчи емиграцията на обезземленото селско население къмъ градоветъ, сѣ цѣлъ да дѣри развилнитъ и стражарски служби. Съ новата реформа че се прогони лихвоимския капиталъ отъ селата и че отаде въ търговията и индустрията.

Подаръ прѣдставителитъ на банката говориха г. Г. Ганчевъ, Н. Бѣловъ, М. Иовевъ, Н. Петровъ, Ив. Божиковъ, П. Жековъ, С. Ж. Даповъ и др., които въ стѣгласие съ изказаното отъ г. Г. Ганчевъ мнѣние (доста обстойно) намиратъ, че законопроекта чрѣвъ привилегията че засѣгне нѣкои отъ търговскитъ интереси и чувствително че ги накърни. Интереситъ на търговеца сж много изложени, а сѣнащо негарантирани. Г-нъ Бѣловъ изнесе намѣра, че една относително добра гаранция за търго. цѣтъ би било, поне ако отъ привилегията се изключатъ движимитъ имоти. Дребнитъ търговци, каза той, продаватъ стоки на осянянитъ на вересия и тѣ иматъ постоянни вземания-давания. Тия интереси на дребнитъ търговци не сж гарантирани.

Въ края камарата удобри законопроектъ безъ всѣка уговорна, значи, призва, че привилегията не че поврѣди на интереситъ на търговцитъ.

Хроника.

Ненавършено законодателство.

Въ М-ството на търговията съ електрическа бѣрзина приготвятъ законопроекти по социалното законодателство и се фабрикуватъ такива съ пълна недомисленостъ, които въместо добро че внесатъ пълно разстройство въ нашата индустрия. Тая недомисленостъ въ квази социалното законодателство много основателно е стрѣснато Бълг. Индустриаленъ Сѣвъ и тоя послѣдния въ годишното си сѣбрание тия дни рѣшилъ да избере дѣятелици — една да се прѣдстави прѣдъ респективнитъ министри и ги моли да не допускатъ гласуването на внесенитъ вече или тая, която че се внесатъ отъ той характеръ законъ, а ако това е необходимо, то тѣ да бъдатъ измѣнени въ духа на исканията на индустриалцитъ, направени въ специално изложение; втората — да сѣзи прѣдъ царя и прѣдъ него да измоли недопускането да се въвежда това законодателство, което нито е наврѣменно, нито че бѣде полезно за индустрията на, а, напротивъ, че я разстрой.

Ние напълно сподѣляме страха на бълг. индустриалци, защото комплираното отъ чуждитъ законодателства социално законодателство не отговаря на условията и нуждата на нашия икономически животъ. Животътъ самъ трѣбва да произвежда и изработитъ мѣрцитъ, които трѣбва да се приложатъ за примиряването интереситъ на работницитъ и работодателитъ.

По изплащане реквизицията.

Финансовото м-ство възнамѣрява да изплаща отъ 1 мартъ реквизицията отъ войната по слѣдния редъ: съ изключение се изплащатъ редовнитъ реквизиции, разписки; че се плащатъ разписки до 2000 лв., а за повече отъ тая сума че се даватъ стървоцини лихвоимски бонове.

Изъ сѣюза на бълг. индустриалци.

На 19 т. м. се състоя въ София годишното събрание на сѣюза на българскитъ индустриалци. Слѣдъ одобренето на отчета гласува се бюджета за 1915 год. Прѣдвидени сж 1000 лева, която сума че се внесе на М-ството на търговията за фонда по подготвката на бъдещитъ търговски договори съ чуждитъ държави, при условие че въ комисията че взематъ участіе и делегати на индустриалния сѣвъ. Избраха се въ управ. свѣтъ г. г. Хр. Калпакиевъ, Д. Беровъ, Д-ръ Доб-

ревъ, Д-ръ Златинъ, Ив. Буровъ и арх. Момчиловъ, за провѣр. свѣтъ: г. г. В. Певевъ, М. Ивановъ и М. Балабановъ, а за прѣдставителъ въ индустр. свѣтъ при М-вото на търговията г. Ц. Паяковъ и за замѣстителъ г. Д-ръ Н. Добревъ.

Държавна електрическа централа въ София.

М-ството на общитъ сгради, пѣщата и благоустройството събира свѣдения отъ министерствата и другитъ държавни учреждения и заведения, включително двореца и нему принадлежащитъ заведения, градини (включително зоологическата) за изразходванитъ суми прѣвъ послѣднитъ 3 години за електрическа енергия, освѣтление и двигателна сила. Тия свѣдения че послужатъ за основа да се реализира проекта на казаното министерство относително съграждането и инсталацията на една грамадна държавна централа за електрическо освѣтление и за двигателна сила. Трѣбва да отбѣлжитъ по тая случай, че държавната разходка за сега годишно повече отъ 250 хиляди лева за сѣжитъ цѣли. Мисли се, че за постройката на държавната централа отъ всички кабели, материали, транспортни линии, връзки и пр. че коства не повече отъ 1 1/2 милиона лева. Тѣй че слѣдъ 10 год. най много че се амортизира цѣлото прѣдприятие и държавата че бѣде притежателка на единъ имотъ, който че ѝ дава единъ доходъ отъ 250 до 300 хиляди лева. Можемъ само да похвалимъ тая добра и полезна идея.

Законопроектъ за безстопанскитъ и чифлишки имоти.

Назначена е комисия при М-ството на земедѣлнето и държ. имоти, която че изработи законопроектъ за безстопанскитъ и чифлишки имоти въ новитъ земи. Въ законопроекта че се прѣдвидятъ редъ условия, при които че става установяване правото на собственостъ отъ страна на забѣгнали имотини. Държавата чрѣвъ банцитъ че има право да отчужди всячки безстопански имоти и да откупува чифлици.

За прѣждитъ безъ мито.

Сега се приготвяла новъ списѣкъ за материалитъ, които че се пропушатъ безъ мита на индустриалцитъ, по който се прѣдвидяватъ доста ограничения за артикулитъ добивами вече въ страната.

Единъ главенъ артикулъ отъ той родъ сж и еланитъ прѣжди за пѣтачитъ и ткачитъ, особено за итрѣвитъ, които безъ изключение се работятъ отъ мѣстнитъ прѣдчѣни фабрики отъ мѣстна и иностранна влѣзна. Споредъ насъ, не трѣбва вече да се пропушатъ безъ мито прѣжди на пѣтачитъ фабрики подъ каквато и форма да сж, защото при едно покровителство, повтаряме, могатъ и се работятъ такива въ страната. Изключе нито че трѣбва да се прави още за ткачичитъ влѣзна прѣжди, отъ № 36 на-горѣ необязисани, понеже нѣма още фабрика у насъ за такива тънки нумера. По този редъ че се покровителствуватъ и че се развиятъ мѣстнитъ прѣдчѣни фабрики.

Разрѣшенъ износъ.

М-ството на финанситъ съобщава, че износътъ влѣзъ отъ прѣдѣлитъ на парството на сода каустикъ се позволява.

Комарско училище-работилница въ Шумень.

Още прѣвъ миналата година бѣхме писали за проекта на м-стръ Бакаловъ да открие въ Шумень една учебна работилница по кожарството за кафи и майстори. Тоя проектъ сега се осъществява съ назначаването на учителя-майсторъ г. Градинаровъ за заведующъ тая държавна работилница. По късно ръководството на послѣдната че се възложи на чужденецъ специалистъ по тая занаятъ. Освѣтъ това за сега обучението на ученицитъ че се води въ работилницитъ на кожарския еснафъ въ Шумень, до като се построи специално помѣщение за училище на подареното отъ общината мѣсто.

Нови чирашки и калфенски ниники.

Въ М-ството на търговията се работятъ нови чирашки и калфенски ниники, значително измѣнени отъ сегашнитъ такива. Книжкитъ за чирашки и калфи сж еднообразни. Наскоро че бѣдетъ разпечатани за раздаване на занаятчийскитъ калфи и чираци.

По прилагане закона за парнитъ котли.

Единоврѣменно съ законопроекта за парнитъ котли, който вече е внесенъ за разглеждане отъ Народното Сѣбрание, се готвятъ и нужнитъ правилници за прилагането му. Тѣ сж: 1) Правилникъ за контролата прѣди и слѣдъ инсталацията или монтажа на парнитъ котли и машини; 2) Правилникъ за монтажа; 3) Правилникъ за терминологията при парнитъ котли; 4) Правилникъ за контролата надъ парнитъ котли и 5) Правилникъ за лицата, които управляютъ парни машини и начина за обхождането съ машинитъ при повреда и употреба.

Тѣютъ за Ромжия.

Една комисия отъ ромжиската държавна тѣютоневъ режия пристигна въ

София, отъ дѣто че замине за Ксанти, за да откупи тѣютъ за нуждитъ на консумацията и фабриката въ Ромжия. Отъ Ксанти комисията че отиде въ Кавала за сжщата цѣлъ.

Разрѣшенъ и забраненъ износъ.

Министерскитъ свѣтъ е разрѣшилъ вноса на влѣнитъ пояси, а е забранилъ вноса за странство на влѣнни одеада.

За статистическото право на трицитъ и брашната.

Митнишкото отдѣление, както хроникарѣме, е запитало митницитъ, какъ се облагатъ брашната и трицитъ, като насипани или коцетни стоки.

На тая въпросъ намираме поевъ отговоръ въ Търговско-митнишкия календаръ на Рачко Каракашевъ за 1914 год., Гусе, въ таблицата за статистическото право, страница 76, че отъ окр. № 10932 и 23849 отъ 1980 г. е районено, штоо брашната и трицитъ въ чували да се считатъ като насипани стоки и да се облагатъ по 15 ст. на 100 кгр. (а не по 10 ст. на чувалъ като на колетъ). Разбира се и за вноснитъ и за износнитъ, защото такива такси трѣбва да сж еднакви и за мѣстнитъ и за иностранитъ стоки, споредъ договоритъ.

Въ сѣщия календаръ има и други цѣни свѣдения.

Стажъ на техницитъ.

При М-ството на благоустройството е назначена комисия, която да изработи правилникъ по стажа на техницитъ съ срѣдно и висше образование.

Нови кооперации.

Новоосновани сж: селска кредитна кооперация въ с. Трояца, Прѣславски и въ гр. Стаинама кооперация за продажба на дребно произведенъ тѣютъ. Въ послѣдната кооперация взематъ участіе дребни производители на тѣютъ въ околнѣта и града. Кредитна кооперация е основана и въ с. Кулина-Вода, Никополско.

Разрѣшенъ вносъ.

Министерството на финанситъ е разрѣшило на фабриката „Струтъ“ да внесе разни машини за изработване крѣвати и дружини отъ Германия безъ право на новизност.

Безработицата въ Видинъ.

Споредъ даннитъ на видинското м-ство за сега има безъ работа 272 работници, отъ които 200 синдикарани и 72 несиндикарани.

Сжр-пазаръ въ Търново.

Търновскитъ общински свѣтъ е рѣшилъ да уреди пазаръ на добитѣ въ града, който да става всѣки четвъртъкъ. За мѣсто на пазара е избрано Марво-поле. Прѣмъушество на избрания денъ е това, че непродаденитъ добитѣ въ Търново че може лесно да се закарва за продажба въ Гор.-Орѣховица, където има всѣки петъченъ денъ става сжр-пазаръ.

Лозарски съборъ и изложба.

Въ срѣдѣта на мѣсецъ августъ т. г. въ София че се открие лозарски съборъ и изложба на вина, грозде и лози. На събора че се четатъ реферати по лозарството, а слѣдъ закриването му че се направи екскурзия до нѣкои лозарски центрове въ ц-ството.

Изъ отчета на кооперат. сѣвъ.

До края на изтеклата година общиятъ сѣвъ на кооперанитъ е броятъ въ сѣствата си: 1) земеделско-производителна кооперация, 7) потребителни, 1) лозарски и 532 кредитни кооперации или общо 541, а до днесъ сж прѣстѣпени още 13 кооперации, та броятъ имъ става 554.

Изъ икономическото д-ство.

На 1 мартъ че се състои годишното събрание на членовѣтъ на Бълг. Иконом. Д-во. Ако не се явятъ на тая дата достатъчно членове, събраниято непрѣменно че се състои на 8 мартъ т. г.

Годишникъ на статистиката.

Турень е подъ печатъ годишника на дирекцията на статиката за търговията и др. прѣвъ 1912 год. Годишникътъ че излѣзе отъ печатъ наскоро.

Годишни дружествени събрания.

— Бургаска Банка — Бургасъ свика общо годишно събрание на акционеритъ си на 1 мартъ т. г., а при отлагане — на 8 сѣщи.

— Бълг. Търговска Банка